

PROGRAMUL PARTIDUL NAȚIONAL ROMÂN

I. PREVEDERI GENERALE

Partidul Național Român (în continuare PNR sau Partidul) este o organizație social-politică, care își desfășoară activitatea în conformitate cu Programul și Statutul său, cu Constituția și legislația în vigoare a Republicii Moldova, cu normele de drept internațional, cu Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Principiile fundamentale de activitate ale Partidului sînt adevărul științific și istoric, morala creștină, libertatea individuală și națională, patriotismul, trezirea conștiinței naționale a românilor de la răsărit de Prut, democrația, proprietatea privată asupra mijloacelor de producere, economia de piață și libera concurență, sistemul politic pluripartidist, nonviolența, echitatea socială, respectarea demnității umane, egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii, afirmarea și promovarea valorilor general-umane și naționale, realizarea șanselor egale în competiția socială, asigurarea unui nivel decent de trai, de dezvoltare a educației, culturii și științei, asigurarea protecției persoanelor defavorizate, în primul rînd, a persoanelor represate de regimul ruso-comunist de ocupație, respingerea politicii de contrapunere a drepturilor omului drepturilor națiunii.

Scopul principal al Partidului este să contribuie pe căi legale la apropierea clipei de reîntregire a Patriei prin lichidarea consecințelor pactului Molotov-Ribbentrop.

II. SARCINI PROGRAMATICE

a) de ordin politic:

- obținerea conștientizării de către masele largi ale populației Republicii Moldova, indiferent de originea lor etnică, necesității reîntregirii Patriei și integrării ei în Uniunea Europeană;
- aprofundarea procesului de renaștere națională a românilor de la răsărit de Prut în baza valorilor naționale românești și general-umane;
- protejarea românismului, consolidarea spațiului cultural și spiritual comun cu România. Funcționarea limbii române ca limbă de stat și de comunicare interetnică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, condamnarea moldovenismului primitiv;
- contribuirea la reîntregirea, prosperarea și supraviețuirea Patriei în actuala concurență spirituală și economică mondială;
- lichidarea separatismului, neadmiterea federalizării Republicii Moldova. Retragerea armatei ruse de ocupație din teritoriul transnistrean a Republicii Moldova;
- integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Păstrarea și consolidarea raporturilor economice cu toate țările lumii, în primul rînd, cu România. Retragerea Republicii Moldova din CSI;
- racordarea legislației Republicii Moldova la cea a României și la normele de drept internațional;

- construirea unei societăți prospere, bazată pe democrație parlamentară, pluralism politic și economic, valori general-umane;
- obținerea independenței reale a Republicii Moldova față de fostul imperiu ruso-sovietic și față de Federația Rusă. Lichidarea consecințelor și rămășițelor imperialismului și colonialismului ruso-sovietic, îndeosebi a celor cu caracter militar și comunist;
- condamnarea și neadmiterea renașterii ideologiei comuniste și reinstaurării dictaturii și totalitarismului; lichidarea dependenței față de imperiul rus;
- asigurarea drepturilor egale și libertăților fundamentale ale omului pentru toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de originea lor etnică;
- constituirea statului de drept, separarea puterilor, descentralizarea puterii executive și transmiterea unor funcții organelor locale; funcționarea administrației publice locale pe principii de autonomie;
- crearea unui sistem judecătoresc ce ar prezenta cu adevărat a treia putere reală în stat;
- obținerea libertății reale a presei, radioului și televiziunii.

b) de ordin economic:

- privatizarea în domeniile: agro-industrial, energetic, telecomunicațiilor, transporturilor, comerțului, serviciilor, turismului;
- susținerea business-ului mic și mijlociu;
- orientarea creditelor externe la dezvoltarea sectorului privat și a tehnologiilor avansate;
- elaborarea unui sistem fiscal stimulatoriu în scopul ocrotirii pieței interne, stimulării producătorului autohton și prosperării economiei;
- modificarea structurii economiei naționale în conformitate cu materia primă și resursele locale disponibile, tradițiile istorice și naționale, spectrul regional și național, interzicerea exportului de materie primă, realizarea numai a produsului finit, reprofilarea întreprinderilor din fostul complex industrial-militar sovietic;
- reorientarea economiei naționale spre Occident, în primul rând, spre România. Integrarea economiei RM cu cea a României;
- diversificarea piețelor de resurse energetice și dezvoltarea energiei proprii;
- racordarea sistemului energetic al Republicii Moldova la cel românesc și european;
- diminuarea dependenței economice a Republicii Moldova față de spațiul exsovietic și integrarea economiei Republicii Moldova în spațiul economic european și mondial;
- sporirea calității producției și exportului prin obținerea unor piețe de materii prime, de energie și de plasare a produselor din RM;
- atragerea investițiilor străine prin adoptarea legislației favorabile pentru investitori;
- încurajarea industriei meșteșugăritului și a turismului. Construirea în localitățile rurale a întreprinderilor de prelucrare a materiei prime locale și a produselor agricole. Retrocedarea pământului tuturor cetățenilor Republicii Moldova care au avut pământ până la colectivizare, precum și urmașilor acestora;
- prioritate acordurilor economice bilaterale;
- refacerea fizică, morală, spirituală a forței de muncă, al întregului sistem productiv;
- Partidul se pronunță pentru: colaborarea în cadrul OSCE, Consiliul Europei, a altor organizații europene; integrarea în Uniunea Europeană; colaborarea cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare; relații politice, economice, diplomatice cu toate țările lumii;
- perfectarea legislației Republicii Moldova cu privire la învățământ, știință, cultură;
- păstrarea patrimoniului spiritual al poporului român. Crearea unui fond extrabugetar de protejare a tradițiilor, obiceiurilor și folclorului.

c) în domeniul spiritual: învățămînt, știință, cultură, religie:

- contribuirea la crearea și perfectarea cadrului legislativ în domeniul vieții spirituale;
- învățămîntul de toate gradele, cercetarea științifică, cultura națională, religie;
- modificarea sistemului instructiv și educațional în scopul trezirii demnității și conștiinței naționale românești;
- păstrarea și înmulțirea patrimoniului spiritual al poporului român, a tradițiilor, obiceiurilor și folclorului românesc;
- instruirea în limba română în toate instituțiile superioare de stat;
- păstrarea și dezvoltarea potențialului intelectual și tehnico-științific; susținerea sistemului de internate în învățămîntul liceal;
- înființarea unui sistem de burse obținute prin concurs pentru elevii merituoși și dotați, în special pentru cei cu mijloace materiale precare;
- susținerea financiară de către stat a activității oamenilor de creație dotați;
- susținerea inițiativei, competiției, valorii și originalității drept norme în utilizarea potențialului uman în domeniul investigațiilor științifice;
- promovarea și liberalizarea raporturilor științifice și culturale cu România și străinătatea, acordarea unui număr sporit de burse; libera circulație a informațiilor;
- investigațiile științifice se vor desfășura în instituții de stat, precum și în unități private.
- considerînd că religia este un element principal în educația morală a românimii, Partidul susține autonomia cultelor față de stat, predarea religiei în școală;
- activitatea pe toate căile legale pentru revenirea Bisericii ortodoxe din Republica Moldova la Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, prin înregistrarea Mitropoliei Basarabiei.

d) de ordin social:

- asigurarea egalității în drepturi în toate sferele vieții a tuturor cetățenilor republicii, indiferent de originea etnică, confesiune, vîrstă, sex;
- asigurarea unui nivel de trai decent;
- trecerea la medicina preventivă, la asistența medicală de familie;
- crearea unui sistem de protecție economică și socială a populației în caz de șomaj, inflație, pierdere a capacității de muncă a întreținătorului. Susținerea și protejarea celor orfani, bătrîni, handicapați, a victimelor represiunilor politice, inclusiv a membrilor familiilor acestora, a veteranilor de război ai Armatei Române, a altor pături social vulnerabile;
- majorarea la timp a burselor, salariilor, pensiilor și indexarea veniturilor în funcție de rata inflației;
- stimularea creării noilor locuri de muncă;
- compensarea materială de către stat a avutului de care cetățenii au fost deposedați în urma represiunilor politice;
- crearea condițiilor de recalificare a salariaților și a șomerilor;
- eliminarea din societate a factorilor demobilizatori ca corupția, criminalitatea, specula etc.;
- stimularea apariției sindicatelor de tip nou, sindicatelor libere;
- obținerea îndeplinirii hotărîrii Parlamentului Republica Moldova din 8 decembrie 1992 privind obținerea de la Rusia, succesoarea de drept a URSS, a despăgubirilor pentru victimele represiunilor politice.

e) de ordin ecologic:

- ocrotirea mediului înconjurător și asigurarea echilibrului ecologic;
- stimularea tehnologiilor de fabricare a produselor ecologic pure;
- perfecționarea legislației în domeniul ecologiei;
- interzicerea tranzitării și stocării substanțelor toxice și radioactive pe teritoriul Republicii

Moldova;

- folosirea metodelor naturale – împăduriri, perdele verzi și alte metode pentru combaterea eroziunii solului;
- excluderea pînă la limita necesară din toate tipurile de activitate economică a factorilor degradatori: chimizarea excesivă, poluarea bazinelor de apă, depozitarea deșeurilor în locuri nereglementare de păstrare, eliminarea în atmosferă a diferitor substanțe poluante și toxice;
- implementarea procesului de instruire în domeniul ecologiei la diferite niveluri;
- folosirea metodelor biologice avansate de protecție a plantelor în agricultură și gospodăria silvică, aplicarea pe larg a mijloacelor de combatere a eroziunii și sporirii fertilității solului;
- susținerea programelor ecologice locale, regionale și internaționale pentru îmbunătățirea mediului înconjurător.